

ÚŽASNÉ ZASLÍBENÍ

PŘEDNÁŠKY
MODLITEBNÍHO TÝDNE
2003

POSELSTVÍ Z GENERÁLNÍ KONFERENCE

Apoštol Petr napsal: „Milost a pokoj ať se vám rozhojní poznáním Boha a Ježíše, našeho Pána.“ (2 Pt 1,2)

Jaké úžasné zaslíbení! Milost a pokoj! Jako hříšníci milost velmi potřebujeme. Naše srdce by měla přetékat vděčností za milost, již se nám od Boha dostává.

Autorem proslulého chvalozpěvu „Jak vzácná milost“ je John Newton. Na jeho náhrobku ve městě Olney v Anglii stojí: „John Newton, duchovní anglikánské církve, kdysi bezvěrec a prostopášník, přísluhovač otrokářů v Africe, jenž byl díky bohaté milosti našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista zachráněn, proměněn, ospravedlněn a ustanoven, aby kázal víru, již drahý čas ničil.“

Newtonova proměna byla úžasná. Někdejší kapitán otrokářské lodi odevzdal svůj život Bohu a stal se kazatelem evangelia. Nyní již lépe rozumíme slovům písně, jež se stala klasickým křesťanským chvalozpěvem:

„Jak vzácná milost, Pane můj,
že s tebou mohu jít.
Já v bídě zmíral, teď jsem tvůj
a vírou smím tě zřít.“

Díky Boží přehojné milosti jsme sjednoceni v Kristu a naše srdce jsou naplněna pokojem. Prožíváme pokoj s Bohem, s lidmi kolem nás, pokoj v rodinách, pokoj sami se sebou.

Když Ellen G. Whiteová psala o pokoji, uvedla: „Nejprve musí zapůsobit síla zevnitř, musí přijít nový život shůry, než se člověk obrátí z hříchu k svatosti. Touto silou je Kristus. Jen jeho milost může oživit umrtvené duchovní schopnosti a přivést je k Bohu, k svatosti.“ (Cesta ke Kristu, str. 14)

Modleme se, aby poselství milosti, téma modlitebních přednášek letošního roku, zasáhlo naše srdce, naše emoce i mysl a přivedlo nás blíže k Ježíši Kristu, našemu Spasiteli. Kéž tyto přednášky naplní naše srdce vděčností za vzácnou Boží milost.

*Leo Ranzolin je místopředsedou Generální konference
Církve adventistů sedmého dne.*

Sobota

MILOST

Proč ji tolik potřebujeme

JAN PAULSEN

Milost se ve Starém zákoně projevuje jako ničím nezasloužená přízeň či dar, pomoc potřebnému v nouzi, dobrosrdečnost a vytrvalá láska; v Novém zákoně je vypodobněna jako dobrota a soucit, jako jedinečný projev Boží blízkosti, moci a slávy, jako dar nebo náklonnost, vděčnost, požehnání, zkrátka něco velmi příjemného. Jaká nádhera! Písmo je plné zmínek o Bohu, který nezištně jedná v náš prospěch a bezdůvodně nás miluje.

Pojďme se nyní na toto ústřední biblické téma podívat z blízka a nahlédněme do Pavlova listu Efezským.

Součást Božího charakteru

„Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.“ (Ef 1,2) V úvodu i v závěru (Ef 6,24) svého dopisu Pavel vyjadřuje přání, aby jeho adresáti zakusili dotek milosti. V požehnaní i v „modlitbě vyjadřuje svoji touhu, aby čtenáři dopisu plně poznali nezaslouženou Boží náklonnost, která promění jejich srdce a dá jim vše, co potřebují.“¹

Poté, co Pavel řekne, že milost pochází od Boha, hovoří o „slávě jeho milosti“ (v. 6) a následně přidává výraz „přebohatá milost“ (v. 7). Všechny tyto obraty se však Pavlovi zdají být pro popis Boží velikosti nedostatečné, a proto ještě dodává: „jak nesmírně bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám“ (Ef 2,7). Pavel vyvyšuje Boží milost stále silnějšími a silnějšími výroky.

Ve Starém zákoně se Bůh Mojžíšovi představil následovně: „Hospodin, Hospodin! Bůh plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný...“ (Ex 34,6) V pozdějších dobách tento Hospodinův výrok používají pisatelé Starého zákona, když chtějí poukázat na Boží milosrdenství. David například říká: „Ty však, Panovníku, jsi Bůh slitovný a milostivý, shovíva-

vý, nejvyšší milosrdný, věrný.“ (Ž 34,6) Joel vybízí Boží lid k pokání slovy: „Roztrhněte svá srdce, ne oděv, navraťte se k Hospodinu, svému Bohu, neboť je milostivý a plný slitování, shovívavý a nejvyšší milosrdný. Jímá ho lítost nad každým zlem.“ (Jl 2,13) Jonáš ve chvíli, kdy má na Boha pro jeho milosrdenství zlost, se k němu modlí takto: „Ach, Hospodine, což jsem to neřikal, když jsem byl ještě ve své zemi? Proto jsem dal přednost útěku do Taršíše! Věděl jsem, že jsi Bůh milostivý a plný slitování, shovívavý a nesmírně milosrdný, že tě jímá lítost nad každým zlem.“ (Jon 4,2)

Je celkem možné, že i Pavel při svém pojednání o Boží milosti byl tímto Hospodinovým výrokem ovlivněn. V Ef 1,6 mluví o Boží milosti hned dvakrát: „/Abychom/ chválili slávu jeho milosti, kterou (milost) nám udělil ve svém Nejmilejším.“ Pro nás je velmi důležité porozumět, kdo a jaký je Bůh, neboť to, jak jej vnímáme, velkou měrou ovlivňuje náš vztah k Bohu a následně i kvalitu našeho života.

Bůh je Bohem milosti. Milost je součástí jeho božského charakteru. V ní k nám obrací „svůj štěstím rozzářený obličej“² a zahrnuje nás nezaslouženými dary a přízní. Nemůžeme si ji ničím vynutit, můžeme o ni jen prosit. Je to zdarma nabízená pomoc, kterou nízkým zesiluje Nejvyšší, slabým Všemohoucí; je to pomoc motivovaná láskou a soucitem. Milost je však víc než jen pasivní náklonnost k jednotlivci či skupině; je to aktivní síla. Bůh pomáhá chudým, utlačovaným, umírajícím — tedy všem, kteří trpí. Obrací se k těm, kdo strádají, a jejich trýzeň tiší tak, jak to nikdo jiný nesvede. Jeho činy přinášejí osvobození, jsou člověku ochranou, pomocí a posilou. Má velký zájem o vztahy. Boží milost je svrchované a láskyplné rozhodnutí odpustit nám naše chyby a obnovit poničené vztahy.

Kdosi řekl: „Dostáváme-li peníze za svoji osmihodinovou práci, je to mzda. Porazíme-li soupeře, získáme trofej. Jsme-li ohodnoceni za dlouholetou službu či pracovní úspěchy, dostává se nám ocenění. Pokud si však nedokážeme vydělat ani haléř, nejsme-li schopni své soupeře porazit, nezasluhujeme-li si žádné ocenění, a přesto dostáváme dar, je takový skutek věrným obrazem nezasloužené Boží náklonnosti

k nám. Přesně to máme na mysli, když hovoříme o Boží milosti.“

Potřebujeme ji

Pavel v listu Efezským nehovoří jen o „přebohaté milosti“, ale upozorňuje nás i na to, že ji nutně potřebujeme. Poté, co stručně popsal nové postavení křesťanů — jejich spásu a to, že byli Bohem přijati za vlastní děti a dědice — a upozornil na skutečnost, že z Boží milosti získali pečeť Ducha svatého (viz Ef 1,3-14), zabývá se v druhé kapitole jejich stavem před obrácením a jejich následným spasením. Ani my nesmíme zapomenout, odkud jsme přišli. Nesmíme vymazat z paměti, že jsme hříšníci a lidé odsouzení k smrti. Pokud bychom totiž tuto skutečnost přehlédli, přestali bychom být vděční za naši záchranu a nevážili bychom si Boží dobroty a milosti.

Nyní si, prosím, přečtěte stať z listu Efezským 2,4-10.

Nejenže se v tomto textu slovo milost vyskytuje mnohokrát, ale Pavel nás v něm také mnohokrát upozorňuje na to, jak moc ji potřebujeme. Bez Boží milosti jsme mrtví, duchovně mrtví. Jsme zotročeni a uvězněni v poutech hříchu. Potřebujeme, aby nás někdo osvobodil. Je nutné, aby za nás někdo zaplatil výkupné a my mohli patřit svému pravému majiteli, svému Stvořiteli a Pánu. Potřebujeme získat nový život.³ Avšak bez Boží milosti jej získat nelze.

V přečteném textu nám Pavel připomíná tři věci. Za prvé, že jsme spaseni jen milostí. Tuto myšlenku postupně rozvíjí. Nejprve říká: „Milostí jste spaseni!“ (Ef 2,5.8), pak výrok rozvádí slovy: „Spasení není z vás, je to Boží dar...“ (v. 9), a nakonec, aby se ubezpečil, že jsme to opravdu pochopili, dodává: „není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit“ (v. 9). Spasení musí zůstat vždy darem, který dostáváme od Boha zdarma. Pokud bychom si totiž naši spásu mohli jakkoli zasloužit či k ní cokoli přidat, milost by již více nebyla milostí.

Paul Francisco, když popisuje své dětství, uvádí, že ve sboru, kam jeho rodina chodila, se během Večeře Páně vybíraly dary celkem dvakrát. Ty druhé se dávaly těsně před tím, než se roznášel chléb a víno, a sloužily k charitativním účelům. Když mu bylo devět let, jeho matka mu

dala pár drobných, aby je vhodil do sbírky. Poté, co tak učinil, žádal, aby i on směl mít účast na Večeři Páně. Matka ho však odmítla se slovy: „Pochop, ty ještě nemůžeš přijímat.“

„Proč ne?“ nevzdával se. „Vždyť jsem si to zaplatil.“

Zdá se, že snaha zaplatit za své spasení nebo k němu alespoň něco málo přidat je v nás hluboce zakořeněná. My lidé jsme často příliš pyšní na to, abychom přiznali, že jsme ztraceni, bezmocní a zoufalí a že pro svou záchranu nedokážeme nic udělat. Naše pýcha nám brání v přijetí nezaslouženého daru Boží milosti. K tomu, abychom ji mohli přijmout a ocenit, musíme nejprve sestoupit ze svého piedestalu a v pokorě přiznat naši naprostou bezmocnost a závislost na Bohu. Pavel nám připomíná, že za svoji spásu nemůžeme zaplatit, nemůžeme si ji ani nikterak zasloužit, protože základ spásy tvoří Boží činy, ne naše (viz Ef 2,10).

Za druhé, Pavel hovoří o spáse jako o ukončeném díle. Bůh nás svojí milostí již spasil (v 5.8), odpustil nám hříchy (Ef 1,7) a dokonce nás i vzkřísil a přijal do nebe (Ef 2,6).

A za třetí, spása ovlivňuje i naši budoucnost. To, co pro nás Bůh vykonal a co je již nyní skutečností, bude plně odhaleno až v budoucnosti. Přestože jsme již spaseni, konečné vykoupení na nás teprve čeká, neboť nemáme být vysobozeni jen z moci hříchu, ale i z jeho přítomnosti. Na tuto událost se velmi těšíme.

V dalších částech listu Efezským zjišťujeme, že se Boží milost neomezuje jen na naši záchranu. Pavel ve třetí kapitole hovoří o tom, že byl Boží milostí povolán ke zvláštnímu úkolu a službě (Ef 3,2.7). Píše: „...mně, daleko nejmenšímu ze všech bratří, byla dána ta milost, abych pohanům zvěstoval nevystižitelné Kristovo bohatství...“ (Ef 3,8). Jen díky Boží milosti se stal tím, kým byl — novým stvořením v Kristu (1 K 15,10).

Avšak nedejme se mýlit! Boží milost nepovolala ke splnění výjimečného úkolu pouze Pavla, povolala i nás. Pavel říká, že „každému z nás byla dána milost podle míry Kristova obdarování“ (Ef 4,7), a následně pak uvádí výčet duchovních darů. Všichni jsme tedy obdrželi nejméně jeden duchovní dar — a to z milosti, nezaslouženě,

aby se nikdo nemohl chlubit. Dostali jsme jej proto, abychom se mohli podílet na budování Kristova těla, církve, podporovat jej v duchovním i početním růstu a pečovat o jeho jednotu.

Potřebujeme milost? Samozřejmě! Potřebujeme ji pro naši spásu, každodenní život, naši službu. Milost je nezasloužený Boží dar, který obsahuje vše, co je nezbytné pro křesťanský život a službu druhým.⁴ Máme jej předávat dál.

Ellen Whiteová hovoří o milosti velmi výstižně: „Bůh bezhříšné anděly, kteří mu slouží a žijí podle všech jeho přikázání, miluje, avšak milostí je nezahrnuje; oni ji totiž coby bezhříšní k ničemu nepotřebují. Boží milost je tu pro hříšné lidi. Přestože jsme ji nehledali, ona si našla nás. Bůh ji s radostí nabízí všem, kdo žízňají a hladoví, a to ne proto, že by na ni měli nárok, ale právě proto, že si ji nezasluhují. Naše nouze je jediným požadavkem a zároveň i ujištěním, že tento dar získáme.“⁵

Jzevila se nám v Kristu

Doposud jsme se zabývali tím, co je to Boží milost a jak moc ji potřebujeme. Avšak to nejdůležitější nám stále ještě chybí: Boží milost se nám zjevila v Ježíši Kristu. Jen díky němu ji můžeme získat zdarma jako nezasloužený dar. Právě proto, když Pavel v úvodních řádcích svého dopisu přeje věřícím v Efezu milost a pokoj, nehovoří pouze o Bohu Otci, ale i o jeho Synu, Ježíši Kristu. Když pak v Ef 1,6 chválí Boha za jeho milost, nezapomíná dodat: „kterou nám udělal ve svém Nejmilejším“. Oním Nejmilejším není nikdo jiný než Ježíš, náš Pán. Dostáváme ji skrze něj a jen díky němu. V následujícím verši nás Pavel ujišťuje: „V něm jsme vykoupeni jeho obětí a naše hříchy jsou nám odpuštěny pro přebohatou milost“ (Ef 1,7). Jakže jsme tedy vykoupeni? „V něm“, Ježíši Kristu, našem Pánu, „jeho obětí“. Spasení z milosti tedy cele závisí na Ježíši. Jen díky tomu, že za nás na kříži dobrovolně položil život, jsme získali svobodu; je to nezasloužený dar. Byli jsme mrtví ve svých hříších a on nás zachránil. To je milost.

Svým životem zaplatil za naše přestoupení Božího zákona. Vzal na sebe naše hříchy, abychom se mohli radovat z jeho bezhříšnosti. Proto nás Bůh, „bohatý v milosrdenství, z velké lásky, již si nás zamiloval, probudil k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtví pro své hří-

chy.“ (Ef 2,5.6) Pavel se ve svých výpovědích o Boží milosti nebojí říct, že Boží záměr s církví je větší než jen dosažení spásy a obnovení toho, co bylo hříchem zničeno, větší než vybudování jednoty církve a dokonce větší než zvěstování evangelia celému světu. Boží církev má být viditelným svědectvím o Boží lásce a milosti zjevené v Kristu pro celý vesmír (Ef 2,9). Opět si všimněte, že říká „v Kristu“.

Církev adventistů si vzala za své, že bude zdůrazňovat tzv. „klíčové“ hodnoty, zejména pak ty, které přispívají k rozvoji života — růst a jednotu. O nich hovoří i Pavel v listu Efezským. Úzce souvisí s Boží milostí a jsou závislé na našem Pánu Ježíši Kristu. Díky němu jsme spaseni z milosti a můžeme se radovat z nových kvalit života. Od něj a skrze něj dostáváme dary, pověření ke službě a vše, co potřebujeme k růstu jak osobnímu, tak i společnému, abychom byli schopni hlásat věčné evangelium Boží lásky a budovat a udržovat jednotu jeho církve.

Milosrdenství je překrásná Boží vlastnost, již nesmírně potřebujeme. Nabízí se nám v Ježíši Kristu, našem Pánu. Přijměme proto tento dar a přistupme skrze Krista, našeho Spasitele a Velekněze, k trůnu milosti. „Milost všem, kdo nepamíjející láskou milují našeho Pána Ježíše Krista.“ (Ef 6,24)

- 1 F. Foulkes, *Ephesians (Eerdmans)*, s. 53.
- 2 J. S. Kselman, „Grace (OT),“ v *The Anchor Bible Dictionary (Doubleday)*, svazek 2., s. 1085.
- 3 Viz Foulkes, s. 80 a 81.
- 4 Viz Foulkes, s. 98.
- 5 Ellen G. Whiteová, *Testimonies to Ministres*, s. 519.

Otázky k diskusi:

1. Jak bys vyvrátil doměнку, že Starý zákon podporuje zákonictví?
2. Proč apoštol Pavel klade takový důraz na milost? Jakou to má spojitost s jeho vlastním duchovním vývojem?
3. I když se zdá, že by měl každý přijmout milost bez okolků, je mnoho těch, kdo ji odmítají. Proč si myslíš, že tomu tak je? Jak je to ve tvém životě?

Jan Paulsen je předseda Generální konference Církve adventistů sedmého dne.

Neděle

NEZMĚRNÁ MILOST

Nic pro ni není těžké a mimo dosah jejího působení

WESLEY TORRES

Slovo „milost“ je překladem řeckého výrazu charis, který znamená „nezasloužená přízeň“. Lásky je rodná sestra milosti (J 3,16; Ef 2,8). Kristus je ztělesněním Boží milosti; jeho smrt přinesla záchranu celému lidstvu, a to je ten největší skutek lásky. Ježíš přišel, aby nám ukázal milost a lásku, aby lidstvo vytrhl ze zajetí hříchu.

Život v beznaději?

Hřích je příčinou toho, že jsme odsouzeni k beznaději a že si zasloužíme smrt. Díky Ježíši Kristu však můžeme zakoušet milost, a v důsledku se těšit z toho, že jsme zachráněni a že můžeme žít. Kristova zvěst o milosti a lásce převyšuje vinu a zlo, způsobené hříchem Adama a Evy. Navíc jsme obdrželi zaslíbení: Kde se rozmohl hřích, tam se ještě více rozhojnila milost (Ř 5,20).

Toto je úžasně řešení problému hříchu: Všem, kdo touží po jeho spravedlnosti a slitování, nabízí Kristus zdarma svoji nezměrnou milost.

Milost vyžaduje přijetí. V době, kdy úřad prezidenta Spojených států vykonával Andrew Jackson, došlo k vlakové loupeži. Poštovní úředník George Wilson ukradl peníze, určené na mzdy státních zaměstnanců, a zabil přítomného strážce, který peníze převážel. Za tento čin soud Wilsona odsoudil ke smrti oběšením. Hrdelní trest však vyvolal všeobecné pobouření a mnozí aktivisté žádali pro Wilsona prezidentskou milost. (Byl to jeho první trestný čin.)

Prezident Jackson poté milost skutečně udělil. Wilson však odpuštění trestu odmítl. Mnohým to připadalo jako čiré bláznovství. Bylo nyní na Nejvyšším soudu, aby rozhodl, zda člověk může odmítnout prezidentskou milost. Nejvyšší soudce John Marshall poté vydal toto rozhodnutí: „Milost je pouhý úřední dokument a jeho

hodnotu určuje výhradně ten, kdo milost obdržel. Velikost milosti se odvíjí od toho, do jaké míry ji viník přijímá. George Wilson odmítl přijmout odpuštění... Není naší věcí, abychom posuzovali, proč to udělal. Prostě odmítl. Proto George Wilson musí zemřít.“

Wilson skončil na popravišti — oběsili ho. Nejde jen — jak to vyplývá z prohlášení Nejvyššího soudu — o udělení milosti, ale také o to, aby ji člověk přijal. A stejně je tomu i s Boží milostí. Bůh nám ji nabízí, ale prožít ji můžeme pouze tehdy, jestliže ji přijmeme.

Chceme-li obdržet dar milosti, stačí, když se odvoláme na Boží zaslíbení (2 K 8,9; Ef 2,5-7), modlíme se o jeho milost (J 14,13.14) a dovolíme Duchu svatému, aby promlouval k našemu srdci a ukázal nám naše skutečné potřeby (Ef 1,12.13; Ž 51,1).

Tři dimenze milosti. Boží nezměrná milost má tři rozměry — minulost, přítomnost a budoucnost. Přijmeme-li ji, prožijeme obnovu a naše minulost bude skryta v Kristu. Když následujeme Pána, pak proměna našeho života je důkazem nezměrné milosti, již nám prokazuje. Přestože hřešíme, jeho milost trvá v neztenčené míře; odpouští nám, jestliže litujeme svých hříchů a vyznáváme je.

Milost chrání život

Hříšnost lidského srdce způsobuje rozdělení, útisk a vzájemnou nevraživost mezi stvořenými bytostmi (Ř 8,20.22). Úžasná Boží zaslíbení zahrnují také osvobození přírody od hříchu a jeho důsledků v poslední době, kdy dojde k definitivnímu zničení hříchu (Iz 35,1.2.7; 55,13).

Příroda je zrcadlem Boží milosti. Boží milost se projevuje v udržování života na zemi. Slunce a déšť se podílejí na uchování života na naší planetě; díky slunci a dostatku vláhy může země dávat potravu. Také střídání ročních období je prospěšné člověku i přírodě.

Ve vesmíru vše dokládá existenci Stvořitele a Udržovatele, a to navzdory všudypřítomnosti hříchu a jeho důsledkům.

Boží milost na naší planetě. V některých oblastech došlo k narušení ekologické rovnováhy, ať už díky lidské ignoranci nebo kvůli omezeným představám, či naopak v zájmu „vyšších“ eko-

nomických cílů (to vše ve jménu rozvoje a pokroku), bez ohledu na dlouhodobé důsledky.

Navzdory zhoubě, k níž byla naše planeta odsouzena, můžeme stále vidět stopy Božího úžasného díla: nádherné pláně v kanadské Albertě; Velkou útesovou bariéru v Austrálii; norské fjordy; udivující přírodu Afriky; ohromující velikost amazonských deštných pralesů; nespočetné druhy ptactva, o něž den co den pečuje Boží milostivá ruka; nejružnější druhy zvířat, která jsou charakteristická pro tu či onu část planety; nesčetné odrůdy stromů obsypaných plody. Existuje vůbec důvod k tomu, abychom věřili, že něco z toho, co nás obklopuje, vzniklo náhodou?

Důkazy potvrzují existenci Stvořitele a Udržovatele života.

Ti, kdo zakusili Boží nezměrnou milost, jsou odpovědní také za ochranu přírody. Boží milost chrání a umocňuje hodnotu života na naší planetě; a jako jeho následovníci jsme povoláni k tomu, abychom to dosvědčili.

Šíření Boží milosti

Boží milost je dostupná každému člověku, bez ohledu na jeho etnický, národnostní či sociální původ; v tomto případě jde koneckonců pouze o lidskou klasifikaci.

Kristus přišel, aby zrušil všechny překážky, jež oddělují jeho následovníky od Boha nebo od sebe navzájem. Přišel, aby obnovil vztah člověka k Bohu a ustavil nový řad, tak aby ti, kdo se nechají proměnit jeho milostí, mohli žít v míru a vzájemné harmonii.

Boží zaslíbení. Bůh neurčil nějaká zvláštní kritéria, podle kterých by nás kastroval. Přijímá nás takové, jací jsme. „Potom už není Řek a Žid, obřezaný a neobřezaný, barbar, divoch, otrok a svobodný — ale všechno a ve všech Kristus.“ (Ko 3,11) To znamená, že už není muž nebo žena, Žid nebo pohan (či Palestinec), Zulu nebo Khoisan, Srb nebo Chorvat, Hutu nebo Tutsi, černý nebo bílý. Všichni jsme jedno v Kristu Ježíši (Ga 3,28).

Bible je plná zaslíbení, která nás ujišťují, že Boží milost přináší spasení, život a naději, jestliže se Bohu odevzdáme. Neexistují žádná omezení, která by mohla zabránit tomu, abychom byli proměněni Boží milostí.

Přijetí a obnova. Pod vlivem Boží milosti se mění i náš charakter. To vede k tomu, že dokážeme přijímat jeden druhého a toužíme spolu žít jako Boží děti. Sklony k pletichářství, předsudkům nebo nevraživosti — vše, co tvoří součást naší hříšné přirozenosti — bude proměněno úžasnou Boží milostí. To je praktický a zcela zřetelný důkaz, že se v našem společenství projevila nezměrná Boží milost. Svět tomu sotva může rozumět, ale přesto je to pro něj něco naprosto ohromujícího.

Boží dokonalý plán. Boží původní plán počítal s tím, že Stvořitel bude komunikovat tváří v tvář se stvořenými bytostmi, které by se tak mohly těšit z věčného společenství se svým Bohem. Vpád hříchu do světa však narušil původní harmonii.

Bible používá symbol andělů, jejichž úkolem je nést věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu (Zj 14,6.7). Tento text jasně ukazuje, že Bůh přijímá každého; každý se může stát obyvatelem jeho království bez ohledu na svůj etnický, národnostní či sociální původ.

Prožitek milosti

Milost je dar, který nám dává Bůh. Podmínkou k tomu, abychom tento dar získali, je porozumět situaci, ve které se nacházíme, a naše ochota odevzdat se Bohu; tak nás může proměnit a obnovit svojí milostí.

Když přemýšlím o Boží milosti, která se projevuje v lidském jednání, nemohu si nevzpomenout na to, co se mi přihodilo, když mi bylo osm let.

Tenkrát k nám měl přijít na návštěvu jistý finanční poradce a maminka měla naspěch, aby stihla všechno připravit. Chtěl jsem jí s něčím pomoci a požádal jsem ji, aby mi dala nějakou práci (nechtěl jsem ale „jenom“ umývat nádoby).

Krátce před pátou hodinou vyndala maminka z příborníku náš nejlepší jídelní servis. Velmi jsem ji prosil, aby mi dovolila odnést ty nablýskané talíře na stůl. Chtěl jsem sám sobě dokázat, že je to pro mě hračka, a vzal jsem tři talíře najednou. Pomalu jsem s nimi krácel do jídelny.

Nesl jsem je velmi opatrně. Ale nebylo to nic platné. Zaškolbrtnul jsem, talíře mi vypadly z ruky a roztrhly se na stovky drobných kousků.

V tu chvíli bych se nejraději propadl hluboko do země. Mamince jsem se vůbec nemohl podívat do očí. Namísto toho jsem spustil srdceryvný nářek.

Když jsem se po chvíli trochu uklidnil, maminka mě něžně objala a podívala se mi do očí. „Wesley, je potřeba odnést na stůl ještě tři talíře. Můžeš mi s tím pomoci?“

Takhle si představuji milost, která působí ve tvém i v mém životě.

Otázky k diskusi:

1. Mohl bys uvést příklad toho, jak jsi v uplynulém týdnu prožil „nezaslouženou přízeň“ ze strany někoho druhého, popřípadě jak jsi ji ty sám prokázal někomu dalšímu?
2. Proč je tak obtížné přijmout dar milosti? Co by mohlo přispět k lepšímu porozumění daru milosti?
3. Uveď tři důvody, proč je důležité pochopit dar milosti. A proč je to dnes důležitější než kdykoli v minulosti?

Wesley Torres pracoval jako misionář v Brazílii, Spojených státech, jižní Africe a Austrálii.

Pondělí

MILOST A POSLUŠNOST

Jsou zdrojem jistoty a proměny

DAVID NEWMAN

Boris Kornfeld byl lékař židovského původu, který se stal jednou z obětí stalinistických politických čistek. Nevíme, čím se provinil, známo je pouze to, že byl odsouzen pro politicky podvrtnou činnost a poté deportován do koncentračního tábora v Ekibastuzu (Kazachstán).¹

Kornfeld byl zanícený komunista, přesvědčením ateista. Jako lékař se mu v lágru žilo lé-

pe než ostatním vězňům. Velitelé věznic potřebovali lékaře, kteří by v primitivních podmínkách, kde smrt byla na denním pořádku, mohli vězňům poskytnout potřebnou péči.

V koncentračním táboře začal Kornfeld přehodnocovat své komunistické přesvědčení. Mezi jeho pacienty byl také křesťan, který Kornfeldovi svědčil o proměňující milosti Ježíše Krista a usiloval o to, aby Kornfeld odevzdal svůj život Bohu.

Jednoho dne, když pracoval na záchraně života vězeňského dozorce, který byl pobodán nožem, ho napadlo, že by mu některé cévy mohl sešít tak, aby stehy krátce po operaci povolily a rána se opět otevřela. Dozorce by zemřel, a obešlo by se to beze svědků. V přestávce mezi šitím se náhle zděsil toho, jak hluboká je jeho nenávist vůči dozorcům a vůbec všem ostatním trýznitelům. Opovrhoval jimi. Nejraději by je všechny zabil. Pak si ale uvědomil, že tímto nenávistným postojem uzavírá sám sebe do pasti zla.

Znovu se sklonil k pacientovi, aby mohl dokončit svou práci. Znenadání se mu bezděky začala vybavovat slova, která slyšel od svého křesťanského spoluvězně. Šeptem si je opakoval: „Odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám.“ Ta slova mu jako Židovi zněla velmi nezvykle; přesto se však modlil ještě dále touto Ježíšovou modlitbou, a vybavovaly se mu i další texty o Boží lásce a odpuštění.

Pak se stalo, že jednoho z bachařů přistihl při tom, jak krade jídlo určené pacientům. Bachaři byli kolaboranti — vězni, kteří zradili nějakého jiného vězně. Velitelé je využívali při udržení kázně v táboře a tolerovali jim šikanování, jehož se dopouštěli na ostatních vězních. Kornfeld o tomto přestupku informoval velitele.

Velitel nato bachaře potrestal třemi dny vězení. Kornfeld dobře věděl, co ho čeká, až bachaře po třech dnech propustí. Bylo mu jasné, že šance na záchranu života je mizivá. Uvědomoval si však i to, že se vlastně nemá čeho bát. Do srdce mu vstoupil hluboký mír. Jeho přáním bylo, aby mohl svědčit o víře, kterou poznal.

Jednou odpoledne vyšetřoval vězně, který prodělal operaci střeva — lékaři mu diagnostikovali rakovinný nádor. Z očí tohoto muže vyza-

řoval hluboký smutek, jeho tvář byla poznamenaná těžkým strádáním. Kornfeld cítil, že ho k tomu člověku něco silně přitahuje.

Začal mu vyprávět o svém obrácení — o tom, jak Bůh změnil jeho život. Pacient chvílemi upadal do bezvědomí, proto nestačil z Kornfeldova vyprávění všechno zachytit. To, co vyslechl, však stačilo k tomu, aby pochopil, že tento lékař je zvláštní muž.

Druhý den ráno probudil tohoto mladého pacienta klapot podrážek a velký rozruch. Během uplynulé noci totiž kdosi zmlátil Borise Kornfelda — a to tak, že se z toho už nevzpamatoval a na následky bití zemřel. Ale jeho svědectví žilo dál. A tak když pak onen pacient přemítal o tom, s čím ho Kornfeld seznámil, dospěl i on k témuž přesvědčení. Stal se křesťanem. Když ho pak po letech z koncentráku propustili, zaznamenal svědectví, které otráslo světem. V knize Souostroví Gulag otevřeně vylíčil zvěrstva, která se v sovětských lágrech odehrála. Tento muž se jmenoval Alexandr Solženicyn.

Život Borise Kornfelda se uzavřel velice záhy. Přesto ale stačil nastoupit na cestu, po níž šel i apoštol Pavel, který byl rovněž zasažen a proměněn Boží milostí a z pronásledovatele křesťanů se stal věrným Kristovým následovníkem.

„Na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě — to vše mocí Ducha Páně.“ (2 K 3,18)

Přemýšlejme chvíli o tom, co je naší největší emocionální potřebou. Každý z nás touží po přijetí. Toužíme po tom, aby nás druzí měli rádi, vážili si nás, přijímali nás s našimi dobrými i špatnými vlastnostmi.

Když Adam a Eva jedli zakázané ovoce, věděli, že dělají něco špatného. Báli se, že Bůh je už nepřijme. A když je pak hledal, schovali se před ním. Naší trvalou snahou je skrýt se; bojíme se, že si nezasloužíme Boží lásku.

Zjišťujeme, že je nám zatěžko vyznávat své hříchy, svěřovat se se svými problémy a těžkostmi, protože máme obavy, aby se na nás ostatní věřící nedivali skrz prsty. Bojíme se odmítnutí — stejně jako Adam a Eva. Máme-li však růst v Kristu, jeden bez druhého se neobejdeme.

Jak tedy můžeme najít sílu k tomu, abychom se zbavili strachu? Jak můžeme změnit své smýšlení — své já — tak, abychom se ještě více přiblížili obrazu Ježíše Krista a mohli vítězit nad hříchem, který provází náš život? Je třeba, abychom porozuměli milosti, která změnila život Borise Kornfelda.

Co je milost

Milost začíná přijetím: „Přijímejte jeden druhého, tak jako Kristus k slávě Boží přijal vás“ (Ř 15,7). Co musíme udělat, aby nás Kristus přijal? Vůbec nic! Pavel říká, že „Bůh prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní“ (Ř 5,8). Když nás Kristus přijímá, neohlíží se na to, zda jsme už dost dobří. Bible jasně ukazuje, že nikdo není spravedlivý (viz Ř 3,10-12.23).

Jestliže nikdo není spravedlivý a jestliže nemůžeme udělat nic pro to, aby si nás Bůh zamíloval, jak potom můžeme být zachráněni? „Věř v Pána Ježíše, a budeš spasen.“ (Sk 16,30.31)

Věřit v Ježíše znamená poznat, že jsi bezmocný a že pro to, aby ses dostal do nebe, nemůžeš udělat vůbec nic; uvědomuješ si svoji hříšnost i to, že si zaslouhuješ pouze smrt; lituješ svého hříšného života. Tak dosáhneš plné důvěry v Ježíše. Přijmeš jeho dokonalý život; přestaneš být závislý sám na sobě a budeš závislý pouze na Ježíši.

Když ti Bůh dá svoji milost, své odpuštění, očekává, že nyní budeš žít jiným způsobem života, než jsi žil předtím. Tím, že ses mu odevzdal, mu umožňuješ, aby ve tvém životě působil Duch svatý. A tato proměna tě vede k tomu, že toužíš konat dobro. Jelikož miluješ Ježíše, chceš se také držet jeho přikázání (J 14,15). Z toho důvodu také apoštol Pavel říká, že ho Bůh pověřil, aby přivedl pohany k poslušnosti pramenící z víry (viz Ř 1,5).

Boris Kornfeld věděl o změně, která v jeho životě nastane, když se stane křesťanem, a že se změní i způsob jeho jednání. Když přijmeš Krista, tvůj život se změní. Bůh tě přijímá právě takového, jaký jsi, ale nikdy tě neponechá tam, kde jsi. Když přijmeš jeho milostivý dar záchran, vynaloží všechny nebeské prostředky na to, abys mohl růst „do podoby Ježíše Krista“.

Jaký je člověk, který se proměňuje k obrazu Pána Ježíše? Křesťany se nestáváme tím, že zachováme sobotu, nebo tím, že změníme způsob oblékání, tím, že odevzdáváme desátky. To vše můžeme dělat bez toho, že bychom vládu nad svým životem svěřili Kristu. Ježíš po nás žádá mnohem víc.

Hledat skutečnou podstatu

Během Poslední večeře, krátce před ukřižováním, Ježíš objasnil, podle čeho lidé poznají jeho následovníky. Prohlásil, že je lze poznat podle toho, že mají lásku jedni k druhým (J 13,35).

K těmto Ježíšovým slovům se vrací také Ellen Whiteová, když připomíná, jak by měl Boží lid žít v posledních dnech: „Lidé, kteří očekávají Ženicha, mají ostatním říkat: ‚Hle, váš Bůh!‘ Poslední paprsky světla milosti, poslední poselství milosti, které má osvětit svět — to je zjevení Božího charakteru, Boží lásky.“²

„Milující, laskavý křesťan je nejsilnějším argumentem ve prospěch pravdy.“³

Jízdní kolo má dvě kola

Vztah mezi milostí a posvěcením s oblibou ukazují na příkladu jízdního kola. Jízdní kolo má dvě kola. Když tato kola sundáme, přestává být kolo kolem. Důležité je však porozumět rozdílu mezi oběma koly. Jedno kolo totiž zajišťuje řízení, druhé obstarává pohon celého „stroje“. Obě jsou důležitá, obě jsou nezbytná.

Také spasení má dvě části — milost a posvěcení. Obojí je pro nebe důležité, a pokud bychom tyto části od sebe oddělili, nebylo by už možné hovořit o spasení.

Proto stejně jako u kola je i v případě spasení důležité pochopit nezastupitelnost obou částí.

Milost je to, co nás zachraňuje. A pochází výhradně od Boha; je to něco, co stojí mimo nás. Získáváme ji zcela zdarma, když vyznáváme svoji víru v Ježíše.

Posvěcení začíná ve chvíli, kdy obdržíme milost, a odehrává se v našem nitru. Vzhlížíme k Boží milosti, abychom se ujistili o svém spasení, nikdy však nezapomínejme, že rosteme díky poslušnosti vůči Bohu. Když s Bohem spolupracujeme, mění nás ke svému obrazu.

- 1 Tento příběh je zkrácenou verzí příběhu z knihy *Loving God* autora Charlese Colsona (New York: Harper Paperbacks, 1987), str. 19-29.
- 2 Ellen G. Whiteová, *Kristova podobenství*, str.
- 3 Ellen G. Whiteová, *Manuscript Releases*, díl 21, str. 25.

Otázky k diskusi

1. Co nám říká Kornfeldova zkušenost o odměně a důsledcích života naplněného milostí?
2. Jak spolu souvisí milost a posvěcení?
3. Jakou změnu způsobila ve tvém životě Kristova milost?

J. David Newman je kazatelem sboru Církve adventistů sedmého dne v Burtonsville, Maryland.

Úterý

PROMĚŇUJÍCÍ SÍLA MILOSTI

Tváří v tvář nejmocnějšímu prostředku proměny světa

PARDON MWANSA

Lidé v městečku znali Wilfreda jako hrubiána, který na každém kroku klel a s oblibou vyhledával rvačky. Všichni se mu taky raději vyhýbali. Tenhle horkokrevný muž dával průchod své zlosti tím, že bil své vlastní děti nebo se občas pro nějakou malichernost porval v hospodě.

Jednoho dne přišel opilý Wilfred také do církevního shromáždění. Ani tady si nebral servítky — nadávky ze sebe sypal jednu za druhou. Po kázání se s ním dal do řeči místní kazatel; jejich rozhovor skončil tím, že Wilfred pozval duchovního na návštěvu. V průběhu několika dalších týdnů začal Wilfred pravidelně navštěvovat bohoslužby a stal se z něj věřící.

V městečku byl jen málokdo schopen uvěřit, že se Wilfred změnil; že skončil se svými ohroublými řečmi, že už po příchodu domů nebije své děti.

Jednoho dne mu žena řekla: „Myslím, že ta církev pro tebe přece jen něco udělala, když tě zbavila toho tvého věčného klení a nadávání.“ Na to Wilfred odpověděl: „Kdepak, žádná církev, drahoušku, ale Ježíš a jeho milost způsobila, že jsem se změnil. Ježíš mi vzal moje staré ‚já‘ a dal mi nové.“

„Ukázala se Boží milost, která přináší spásu všem lidem a vychovává nás k tomu, abychom se zřekli bezbožnosti a světských vášní, žili rozumně, spravedlivě a zbožně v tomto věku a očekávali blažené splnění naděje a příchod slávy velikého Boha a našeho Spasitele Ježíše Krista. On se za nás obětoval, aby nás vykoupil ze všeho hříchu a posvětil za svůj vlastní lid, horlivý v dobrých skutcích.“ (Tt 2,11-14)

Spasení a posvěcení jdou ruku v ruce

Dílo milosti, to není jen odpuštění hříchů, ale také posvěcení. Posvětit někoho znamená učinit jej svatým, očistit ho, požehnat mu. Posvěcení je takové dílo, kdy Bůh očisťuje věřícího, aby mohl žít v čistotě a svatosti. Milost nám přináší ochranu, ale stejně tak posvěcuje naši přirozenost a přetváří nás ve zvláštní lid; a tento lid, který čeká, až se zjeví náš Pán Ježíš Kristus, touží po tom, aby mohl jednat podle Boží vůle. Právě o tom mluví Pavel v listu Titovi 2,11-14.

Když se hříšník nechá uchvátit Kristovou láskou a přijme ho jako svého osobního Spasitele, Ježíš jej přijímá takového, jaký je — špinavého, nečistého (Ř 5,8). Odpustí mu, přikryje ho svou spravedlností a před Bohem jej představí jako Boží dítě (Ef 1,7). Takový člověk pak může přebývat v Boží přítomnosti; Bůh jej přijímá skrze krev a spravedlnost Ježíše Krista a nabízí mu věčný život (J 3,16). Obdrží také Ducha svatého, který mu vytrvale pomáhá, aby mohl žít jako dítě světla, uschopňuje ho pro život v nebi a na věčnosti (Ga 4,6).

Milost a nové narození

Život věřícího zobrazuje Bible jako nové narození. O této skutečnosti mluvil také Ježíš s Nikodémem: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“ (J 3,3)

Zrození čehokoli v sobě zahrnuje nový počátek. Řecké slovo, které je přeloženo frází „nena-

rodí-li se kdo znovu“, má v tomto biblickém oddílu význam „narodit se shůry“, „být počat shůry“. To znamená, že obrácení křesťana je novým začátkem. A nelze ovšem začít stavět na našem starém „já“. Ellen Whiteová píše: „Život křesťana není úpravou či vylepšením starého života, je to úplná změna charakteru. Člověk umírá sám sobě a hříchu a zároveň povstává k novému životu.“¹

Znovuzrození je Božím dílem. Pro nebe se žádným jiným způsobem narodit nelze. „Takovou změnu může přinést jen mocné působení Ducha svatého.“² Není možné jen opravit starou stavbu, ale je třeba začít od základů. A to si žádá úplně nový charakter, který je založen na božských principech a působení.

Znovuzrození, jak o něm hovoříme v tomto pojednání, je reálnou skutečností. O znovuzrození v Duchu svatém čteme v 2. Korintským 5,17: „Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle, je tu nové!“

Znovuzrození je zázrak a ne vždy je lze vysvětlit. Ježíš říká Nikodémovi, že není možné objasnit, jak vane vítr, ale přesto lze vidět jeho účinky. A stejně je tomu i se znovuzrozením. Nemůžeme plně vysvětlit, jak k němu dochází, ale jeho důsledky jsou naprosto zřetelné.

Posvěcení — růst v milosti

Když jsem v roce 1982 kázal na stanovém shromáždění, diakoni mi na kazatelnu přinesli vzkaz se zprávou od jednoho z posluchačů. Základem mého kázání bylo tenkrát podobeství o rozsévači. Při výkladu jsem zdůrazňoval, že bychom neměli být jako zrno, které bylo zaseto do trní, neměli bychom se nechat zadusit „časnými starostmi a vábivostí majetku“ (Mt 13,22). Na jistou ženu, která toto kázání poslouchala, zapůsobil Duch svatý, a ona mi napsala zmíněný vzkaz.

Zněl takto: „Pane kazateli, miluji Ježíše, ale nedaří se mi činit jeho vůli, poslouchat ho. Mnohokrát jsem slíbila Bohu, že chci žít jen pro něj — zvláště když slyším nějaká povzbudivá slova. Ale po několika dnech zjistím, že dělám zase něco nepředloženého. Myslíte, že to je normální? Kdy už konečně s těmi hříšnými věcmi skončuju? Jak se mohu naučit poslouchat Boha vždy

a za všech okolností? Jak mohu dospět do takového vztahu s Bohem, kdy budu schopná ho ve všem následovat? Prosím, pomozte mi.“

Slova apoštola Pavla by nám mohla pomoci najít odpověď na otázku této ženy. Pavel píše: „Nemyslím, že bych již byl u cíle anebo již dosáhl dokonalosti; běžím však, abych se jí zmocnil, protože mne se zmocnil Kristus Ježíš. Bratří, já nemám za to, že jsem již u cíle; jen to mohu říci: zapomínáje na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je přede mnou, běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, již je Boží povolání v Kristu Ježíši.“ (Fp 3,12.13.14a)

Z tohoto oddílu vyplývají některé jasné body:

1. Pavel o sobě netvrdí, že je dokonalý nebo že přestal dělat zlé věci. Říká však, že se vydal žádoucím směrem, který vede k růstu.
2. Pro případ, že jednáme zle, je nám adresováno doporučení, abychom „vznávali své hříchy“; Bůh „je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očisťuje nás od každé nepravosti“ (1 J 1,9). Ježíš Kristus je jedinou nadějí v zápase s naší hříšnou přirozeností. Pomáhá nám vítězit. Takový je výsledek Pavlova uvažování (viz Ř 7,14-23). V přítomnosti Ježíše Krista a v působení Ducha svatého spočívá jediná naděje na vítězství nad hříchem.

Milost a vítězství nad hříchem

Zvláštní pozornost si zaslouží otázka: Jak mám dospět k takovému vztahu s Bohem, abych byl schopen podřídit se jeho vůli? Na tuto otázku Ježíš odpovídá: „Zůstaňte ve mně, a já /zůstanu/ ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li při mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojně ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic.“ (J 15,4.5)

Spojení vinného kmene a ratolesti je nezbytné, má-li réva nést plody. A plody — ovoce, o kterém se text zmiňuje, jsou obrazem věrnosti vůči Bohu, obrazem, který nese znaky božství. To je ovoce Božího Ducha; podle Pavla to je „lásky, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání“ (Ga 5,22.23).

Bible říká, že milost dává Bůh — a to v plnosti a zcela zdarma. Ve zkušenosti obrácení nám Bůh dává Ducha svatého, který v nás působí, očisťuje nás a zmocňuje nás k tomu, abychom nesli ovoce.

Dílo proměňující milosti provází celý náš život. Působením milosti se také stále více měníme k obrazu Ježíše Krista.

Hrdinové víry, o jejichž životě vypovídá Bible, o sobě nikdy netvrdili, že jsou bezhříšní. Dovedují však, že v Kristu je možné nad hříchem zvítězit. Pavel píše: „Nemyslím, že bych již byl u cíle anebo již dosáhl dokonalosti; běžím však, abych se jí zmocnil, protože mne se zmocnil Kristus Ježíš.“ (Fp 3,12)

Můžeme zvítězit nad hříchem, ale tohoto vítězství je možné dosáhnout pouze v Kristu, našem Pánu. Proto bychom se také každý den měli modlit: „Pane, dej mi svoji milost; díky milosti mohu žít vítězným životem a věrně tě následovat.“

1 Ellen G. Whiteová: Touha věků, str. 105

2 Tamtéž.

Otázky:

1. Jakou roli podle tebe hraje milost v procesu posvěcení?
2. Jaké nejmocnější svědectví můžeme vydat o záchraňující Ježíšově lásce? Jakým způsobem to autor v textu ilustruje?
3. Co pro nás může představovat naděje v našem selhávání?

*Pardon Mwansa je předsedou
Východoafrické divize Církve adventistů
sedmého dne.*

Středa

HRANICE MILOSTI

Boží vůli se můžeme i vzepřít

JOHN M. FOWLER

Když hovoříme o milosti, nemáme na mysli lidskou dobrotu či velkodušnost, ale odkazujeme tím na podstatu vykoupění člověka z hříchu. Jako hříšníci jsme odsouzeni k smrti, Bůh nám však nabízí život. Žijeme v odloučení od Boha, ale Bůh nás přivádí zpět k sobě. Jsme odsouzeni, avšak Bůh nám nabízí osvobození. Jsme marnotratníci, kteří žijí „v zemi vepřů“, ale Bůh nás přivádí zpět domů. A to vše dělá naprosto nezištně.

Lidské snažení, byť jakkoli dobré a šlechetné, nemá nic společného s Božím odpuštěním. Apoštol Pavel, když píše o spasení, říká, že skutky a milost spolu vůbec nesouvisí. Jsme spaseni z milosti skrze víru; k Boží milosti nemůžeme jako lidé už nic přidat. „Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit.“ (Ef 2,8.9)

Boží spasitelnou milost popisuje Bible jako:

- prostředek, pomocí něhož můžeme být „ospravedlnění“ a mít podíl „na věčném životě, k němuž se upíná naše naděje“ (Tt 3,7);
- dar, který nám Bůh dává zdarma, „skrze vykoupění, kteréž se stalo v Kristu Ježíši... Jeho ustanovil Bůh, aby svou vlastní krví se stal smírnou obětí pro ty, kdo věří.“ (Ř 3,24b — Kral.; 3,25);
- nesmírnou milost (2 K 9,14);
- „jako přebohatou milost, již nás zahrnul“, abychom byli „vykoupění jeho obětí a naše hříchy“ nám byly odpuštěny (Ef 1,7.8);
- nástroj, jímž nás Bůh zachránil od smrti a vzkřísil k životu (Ef 2,5);
- to, co je pro nás zdrojem „věčného potěšení“ (2 Te 2,16);
- nezměrnou milost, kterou nám daroval Bůh (Ř 5,17).

Biblické učení je jasné, srozumitelné a zcela prosté. Žádný hřích není tak velký, aby nemohl být odpuštěn; nikdo z nás nezašel tak daleko, aby jej Boží milost nemohla přivést zpátky domů, pokud se obrátí k Bohu v bezmezném víře a odevzdanosti. „Kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven.“ (J 6,37) To je Boží zaslíbení a ustanovení.

Boží milost je udivující, překypující, nezpochybnitelná, nemá žádná omezení, a to navzdory tomu, jak nezvykle může znít titul této přednášky: „Hranice milosti“. Klíč k tomu, jak porozumět rozdílu mezi neohraničeností a „hranicemi“ Boží milosti, poskytuje biblický proces spasení. Na hranice (limity) milosti lze nahlížet čtyřmi způsoby:

- 1) Boží láska a lidská svoboda,
- 2) neúčinnost ospravedlnění ze skutků,
- 3) neužitečnost života,
- 4) možnost odmítnutí milosti.

Boží láska a lidská svoboda

Vykoupění má svůj původ, svůj střed i své naplnění v Boží lásce, která se projevila v Ježíši Kristu. To je základ, na kterém stojí poselství evangelia. Kdo věří v Ježíše, je zachráněn; kdo nevěří, je odsouzen. „Evangelium... je moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří. To je základ, na kterém stojí poselství evangelia. Kdo věří v Ježíše, je zachráněn; kdo nevěří, je odsouzen. „Evangelium... je moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří... Vždyť se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou...; stojí přece psáno: ‚Spravedlivý z víry bude živ.‘“ (Ř 1,16.17)

Ale tato významná skutečnost — totiž že spasení je obsaženo v Boží lásce — ukazuje, že tím prvním, co omezuje Boží milost, je naše odezva na tuto milost. „Bůh je láska“ (1 J 4,8), a láska si nemůže vynucovat věrnost. Veškeré Boží jednání vychází z lásky — ať je to plán stvoření či vykoupění, jeho dílo obnovy či soudu, nebo jeho vztah k člověku vůbec. Bůh sice neodmítne žádného hříšníka, který k němu přichází (viz J 6,37), nemůže ovšem ani nikoho nutit, aby ho proti své vůli následoval.

Možnost volby hraje v díle spasení klíčovou roli. Pokud by se spasení opíralo o vynucenou

věrnost vůči Bohu, nebyl by to skutek milujícího Boha, nýbrž zoufalý projev despotismu. A to je něco, co je v absolutním protikladu ke vznešenému Božímu charakteru.

Proto nezměrná, nezištná a všeobjímající Boží milost nemůže zachránit toho hříšníka, který nestojí o Boží blízkost a nechce vírou přijmout spasení, které Bůh zajistil v Ježíši Kristu. Naše svoboda volby může být tedy pro dílo milosti významným limitujícím faktorem.

Ospravedlnění ze skutků

Jiné omezení Boží milosti má svůj původ v lidské pýše, která se chce zachránit vlastními skutky. Učení o ospravedlnění ze skutků je staré jako sám hřích. „Základem pohanství byla víra, že člověk se může zachránit svými vlastními skutky,“ píše Ellen Whiteová.¹ Snaha zajistit si spasení svými vlastními silami se v historii neustále opakuje. Setkáváme se s ní i dnes a projevuje se nejrůznějšími způsoby: důrazem na etiku, životní styl, humanismus, morální bezúhonnost, sociální spravedlnost či sociální evangelium, univerzální meditaci, nebo i na zachovávání Desatera přikázání.

Podobné projevy okázalosti lze označit také slovem legalismus. Apoštol Pavel dává Galatským za vinu, že opouštějí toho, který je povolal „milostí Kristovou“ a odvracejí se „k jinému evangeliu“, i když „jiné evangelium není“ (Ga 1,6.7a).

Galatští, kteří přijali Krista a zkušenost spasení z víry (Ga 3,1.2), se nyní dostali do velkého nebezpečí, že o tuto zkušenost budou připraveni, protože své spasení přičítají svým vlastním zásluhám. Apoštol Pavel jim klade otázku: „Dal vám Bůh svého Ducha proto, že jste činili skutky zákona, nebo proto, že jste uvěřili zvěsti, kterou jste slyšeli?“ (v. 2)

Pavel je neústupný: „Víme však, že člověk se nestává spravedlivým před Bohem na základě skutků přikázaných zákonem, nýbrž vírou v Krista Ježíše. I my jsme uvěřili v Ježíše Krista, abychom došli spravedlnosti z víry v Krista, a ne ze skutků zákona. Vždyť ze skutků zákona ‚nebude nikdo ospravedlněn.‘“ (Ga 2,16) A Ellen Whiteová píše: Roucho Kristovy spravedlnosti, „utkané na nebeském stavu, nemá ani jediné vlákno vyrobené člověkem.“²

I dobří a poctiví lidé, kteří spasení přijímají vírou v ukřižovaného Spasitele, mohou sběhnout zpět k „rádoby evangeliu“, „evangelium“ ze skutků. Legalismus však nikdy nemůže být pro ochranu dobrou zprávou. Ve skutečnosti je to spíš k pláči, jestliže hříšník, který je již tak dost obtěžkán, má nést ještě další břímě.

Herezi Galatských čelí Pavel tím, že jim zdůrazní konečnost kříže: „Ale i kdybychom my nebo sám anděl z nebe přišel hlásat jiné evangelium než to, které jsme vám zvěštovali, budiž proklet!“ (Ga 1,8) Jakékoli omezení tohoto Božího činu klade hranice také Boží milosti.

Neužitečnost života

Třetím faktorem, který dává milosti hranice, je tvrzení, že Boží milost nás osvobozuje od požadavku poslušnosti. Ano, milost nás osvobozuje od hříchu, ale nezabavuje nás povinností dodržovat Zákon. Pavel se ptá: „Máme dále žít v hříchu, aby se rozhojnila milost? Naprosto ne! Hříchu jsme přece zemřeli — jak bychom v něm mohli dále žít?... Byli jsme tedy křtem spolu s ním /Kristem/ pohřbeni ve smrt, abychom — jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce — i my vstoupili na cestu nového života.“ (Ř 6,1.2.4)

Byli jsme zachráněni milostí skrze víru, darovaná svoboda nás však nemá vést k představě, že můžeme žít podle vlastního uvážení. Náš život má být v souladu s Boží vůlí, jak ji zjevuje Boží zákon. Jsme spaseni z víry, a to nás ovšem vede k poslušnosti jako k přirozenému důsledku Božího milostivého osvobození od hříchu.

Uvažujme o Ježíšových slovech naděje, která jsou zaznamenána v Janově evangeliu (J 14-15). Tak jako Ježíšova poslušnost vůči Otci vychází z jeho vztahu k Otci, stejně tak by také poslušnost učedníků vůči Ježíši měla vycházet z jejich vztahu k Ježíši. „Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání.“ (J 14,15)

Povšimněme si těchto slov, která Ježíš pronáší ke svým učedníkům: „Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li při mně.“ (J 15,4)

V křesťanském učednictví nejde prvořadě o plnění mravních předpisů, ale o naslouchání

Kristovu volání; nejde o morální dokonalost, ale o to, abychom zůstali „v něm“. A jestliže toto „zůstávání v něm“ je založeno na víře v Boží milost, pak v důsledku toho docela přirozeně „poneseme ovoce“. Jde o jednoduchý princip: nejdřív láska, potom ovoce; nejdřív milost, potom poslušnost.

V křesťanském učednictví není místo pro legalismus nebo pro luxus v podobě laciné milosti. Německý teolog Dietrich Bonhoeffer napsal: „Laciná milost, to je kázání o odpuštění bez požadavku pokání, o křtu bez církevní disciplíny, o přijímání svátosti Kristova těla bez zpovědi, rozhřešení bez vyznání hříchů. Laciná milost je milost bez následování, bez kříže, bez Ježíše Krista, bez Krista žijícího a vtěleného.“³

Být učedníkem znamená být následovníkem, a být Ježíšovým následovníkem, to není pouze laciný trik. „Milostí Boží jsem to, co jsem, a milost, kterou mi prokázal, nebyla nadarmo; více než oni všichni jsem se napracoval — nikoli já, nýbrž milost Boží, která byla se mnou.“ (1 K 15,10) Pavel neobdržel milost proto, aby se uchýlil k prázdnému a marnivému životu.

Boží milost nám nepřináší osvobození z jednoho typu prázdnoty, aby nás uvrhla do jiného druhu prázdnoty. Když se staneme členy Boží rodiny, pak v síle Boží milosti také neseme ovoce Boží lásky. Laciná milost, která nedbá na poslušnost a nenese ovoce, je dalším limitujícím faktorem právě Boží milosti.

Poslední omezení Boží milosti lze jednoduše popsat sloganem „jednou spasen, provždy spasen“. O takovém falešném předpokladu se Bible ovšem nikde nezmiňuje. Je to naopak satanova úskočnost, co vede křesťany k vlažnosti a netečnosti, k tomu, že zkušenost spasení považují za něco samozřejmého.

Velikost Boží lásky a hojnost Boží milosti nechrání toho, kdo ji přijal, před selháním. Proč by nás ostatně Písmo varovalo, abychom se měli na pozoru? Všimněme si těchto napomenutí:

„Budte bdělí, stůjte pevně ve víře, budte stateční a silní!“ (1 K 16,13)

„Tu svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho.“ (Ga 5,1)

„Oblecté plnou Boží zbroj, abyste mohli odolat dáblovým svodům. Nevedeme svůj boj proti lidským nepřátelům, ale proti mocnostem, silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla.“ (Ef 6,11.12)

„A proto ten, kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl.“ (1 K 10,12)

„Proto se, bratři, tím více snažte upevňovat své povolání a vyvolení. Budete-li to činit, nikdy neklopýtnete.“ (2 Pt 1,10)

Pevný postoj

Naše povolání do Boží rodiny se uskutečňuje prostřednictvím daru Kristovy milosti, který přijímáme vírou. Když se staneme členy této rodiny, pak v síle Boží milosti neseme ovoce Boží lásky. Setrváme-li v této milosti, pak neseme ovoce a žijeme ve vztahu lásky s Kristem a nemusíme se obávat toho, že by Boží milost měla nějaké hranice. Bůh je schopen nás zachránit zcela bezvýhradně — jeho spasení je dokonalé (Žd 7,25).

1 Ellen G. Whiteová, Touha věků, str. 23

2 Ellen G. Whiteová, Kristova podobenství, str. 185

3 Dietrich Bonhoeffer, The Cost of Discipleship, str. 47

Otázky k diskusi

1. Ve kterém ze čtyř omezení Boží milosti se skrývá zvláštní nebezpečí? A proč právě v tomto?
2. Jak můžeme získat všechny přednosti, které milost přináší a jimiž nás Bůh chce zahrnout? Co můžeme udělat pro to, abychom setrvali ve „stavu milosti“?
3. Jak bys přistupoval k člověku, který obhajuje některý z faktorů omezujících milost — např. legalismus, neukázněnost (v životě), heslo „jednou spasen, provždy spasen“?

*John M. Fowler
je vedoucím oddělení výchovy
při Generální konferenci
Církve adventistů sedmého dne.*

ODVANUT BOŽÍ MILOSTÍ

K pádu žalobce bratří stačí pouhé „fouknutí“

BONITA JOYNER SHIELDS

Náš příběh se odehrává v chrámu osmého dne svátku stánků — tedy v den, který býval označován jako „shromáždění svatých“. Bůh nařídil, že se v tento den nebude vykonávat žádná běžná práce.

Náboženští představitelé toto přikázání dodrželi — tedy přinejmenším technicky. Snahu prostřednictvím nevinné oběti nachytat Ježíše nepovažovali za práci. Domnívali se, že svůj národ i Zákon mohou ochránit před klamem muže, který zjevně nebyl Mesiášem — vždyť neměl žádné pověření. Nezáleželo na tom, jakých ke svému záměru použijí prostředků, důležitý byl jen výsledek — „dobežhnout“ Ježíše. Ne, ačkoli se ten den náboženští vůdci nezabývali běžnou prací, přesto pracovali. Pro koho ale tuto práci konali?

Žena přistižená při cizoložství

„Na úsvitě přišel opět do chrámu a všecken lid se k němu shromažďoval. On se posadil a učil je. Tu k němu zákoníci a farizeové přivedou ženu, přistiženou při cizoložství; postavili ji doprostřed a řeknou mu: „Mistře, tato žena byla přistižena při činu jako cizoložnice.“ (J 8,2-4)

Ježíš byl právě v chrámu, kde učil lid, když k němu náboženští vůdci přivedli ženu. Ve skutečnosti ji ovšem přivlekli. Vytáhli ji z postele a pak ji nechali korzovat ulicí; měla posloužit jako výstražný příklad těm, kdo by chtěli přestoupit Boží přikázání. Jsem si jistá, že se domnívali, že je přímo jejich povinností ji ponižít a poplivat; také ovšem chtěli poskytnout matkám příležitost, aby po shlédnutí této promenády mohly svým dcerkám vysvětlit, čeho by se určitě měly vyvarovat, až vyrostou.

Cožpak si to ta žena nezasloužila? Byla to přece prostitutka.

Když stála před davem v chrámu, její žalobci přistoupili k Ježíši a zeptali se ho: „Mistře, tato

žena byla přistižena při činu jako cizoložnice. V zákoně nám Mojžíš přikázal takové kamenovat. Co říkáš ty?“ (v. 4-5)

Takže jednali naprosto správně. Tedy... téměř správně.

Zákon říká, že pokud muž bude přistižen, jak cizoloží s manželkou či snoubenkou jiného muže, má být ukamenována (Dt 22,22-24; Lv 20,10). Žalobci však nevzali v úvahu některé skutečnosti:

1. Tato žena nebyla vdaná ani zasnoubená.
2. Podle zákona muž a žena, kteří se dopustí cizoložství, mají být ukamenováni společně. Kde byl ale v tomto případě muž?
3. Zákon vyžadoval svědky, kteří by tento skutek viděli na vlastní oči. Kolik času věnovali žalobci tomu, aby věrohodně dokázali, čeho se žena vlastně dopustila?

Žalobci se chovali velmi sebejistě, předpokládali, že se jim podaří dostat Ježíše přesně tam, kde ho chtějí mít. Kdyby Ježíš ženě řekl: „Můžeš odejít,“ mohl by být obviněn z porušování Zákona. A kdyby řekl: „Kamenujte ji,“ mohli by ho obvinít, že se vyvyšuje nad autoritu Říma, protože podle římských zákonů nesměli Židé vynést rozsudek smrti.

Ježíš mlčky začal psát prstem po zemi. Žalobci, celí nedočkaví, se k němu blížili. Sotva si ale Ježíšova slova přečetli, jako by do nich náhle udeřil blesk. Nápis byl záznamem skryvaných provinění jejich života. Jak je to možné, že tenhle učitel tak dobře zná tajná zákoutí jejich duše? Vždyť je přece tak dobře skrývali za nádhernými róbami a mistrně vybudovanou pověstí.

Vtom slyší Ježíšova slova: „Kdo z vás je bez hříchu, první hoď na ni kamenem!“ (J 8,7)

Žalobci náhle ztratili řeč. Takové odpovědi se vskutku nenadáli. Teď to byli oni, kdo se dostal na pranýř. Kdyby hodili kamenem, pak jako by tím tvrdili, že jsou bez hříchu. A tak před zraky zástupu zůstali stát najednou zcela odzbrojeni. V hanbě a ponižení vyklidili scénu; déle už nedokázali snášet přítomnost toho, který znal každou jejich myšlenku.

Žalobce bratří

Jméno satan znamená v hebrejštině „žalobce“. Písmo označuje satana za žalobce bratří. Byl to satan, kdo v zahradě Eden obvinil Boha

ze lži. Satan byl rovněž mezi těmi, kdo v Jóbově příběhu předstoupili před Hospodina; přitom Jóba obvinil, že slouží Bohu pouze ze zistných důvodů. A satan obviňuje tebe i mne z nemorálnosti, tak aby nás Bůh nemohl přijmout.

Muži, kteří vystoupili jako žalobci té ženy, byli služebníky satana. A také my, kdykoli se stavíme do role těch, kdo žalují druhé, dovolujeme duchu satanovu, aby působil naším prostřednictvím. Tehdy konáme satanovo dílo.

Ale pozor! Ta žena si to zasloužila. Byla to přece prostitutka! Pochopitelně, nenechala bych ji korzovat ulicí. Ale určitě bych jí ráda dala najevo, co si myslím — totiž že to, čeho se dopustila, je prostě hrozné. Snad bych jí mohla pozvat i do sboru. To bych ovšem musela mít úplnou jistotu, že se tam bude umět správně chovat a že si na sebe vezme nějaké slušné šaty.

Takhle ale možná nesmyslíme pouze o ženě z ulice. „Slyšel jsi už o Martinovi? Pro mě je prostě nepochopitelné, že tenhle člověk o sobě může prohlašovat, že je adventista...“ „Nechci Denisu pomlouvat, ale chci jen říct, že by jí měl někdo připomenout, podle jakých norem my adventisté žijeme.“

Je to smutné, ale čas od času se všichni chováme jako žalobci. Sehrát tuto roli, to pro nás není žádný velký problém. Bůh to však bere velice vážně.

Ellen Whiteová píše: „Je to práce satana — hledat vady na charakteru Kristových následovníků, mluvit o jejich chybách a zveličovat jejich nedostatky. Satan je žalobce bratří, a každý, kdo takto jedná, je ovládán týměž duchem.“¹

Nacházíme se uprostřed bitevní vřavy, bratří a sestry. Žalobce bratří bojuje do posledního dechu a využije každou příležitost, aby se zmocnil co nejvíce lidí. Pokud chceme v tomto boji zvítězit, je třeba, abychom přestali svými zbraněmi mířit jeden na druhého a skoncovali se vzájemným zraňováním. Dejme si pozor na to, jak jednáme s druhými, a pokud se stane, že někomu ublížíme, přistupujme k němu v pokoře. Zjevení 12,11.12 — podle některých teologů jsou tyto verše vyvrcholením celé knihy — říká, že nad satanem, žalobcem bratří, zvítězíme v síle Ježíše Krista a díky naší křesťanské zkušenosti, a nikoli tím, že budeme obviňovat druhé.

U lidí, kteří odešli z církve adventistů, nebyla většinou důvodem odchodu věrouka. Odešli proto, že je druzí zraňovali svou kritikou a odsuzováním. I když nemůžeme nést odpovědnost za to, že se druzí rozhodli opustit církev, přesto můžeme usilovat o to, abychom byli stále podobnější Kristu — a to právě tím, že přestaneme druhé kritizovat a naučíme se jim odpouštět.

Ježíšova odpověď

Když žalobci z našeho příběhu opustili chrám, ženu svíral děsivý strach. Čekala, že ji každou chvíli zasáhne kámen a ona vzápětí pocítí prudkou bolest. Jakmile však odešel poslední z jejich žalobců, Ježíš, dosud skloněný nad náním v písku, se zvedl a soucitně se jí zeptal: „Ženo, kde jsou ti, kdo na tebe žalovali? Nikdo tě neodsoudil?“ (J 8,10)

Když žena viděla, že její žalobci zmizeli, pomalu se zvedla a jako by tomu nedokázala uvěřit, ze sebe vypravila: „Nikdo, Pane.“ (v. 11)

Ježíš, bezhříšný Boží Syn, by mohl jako první hodit kámen. Mohl Marii vyjmenovat všechny hříchy, kterých se kdy dopustila. Měl na to plné právo. Proč to tedy neudělal? Mohl jí tím přece zdůraznit závažnost toho, že porušila Zákon. Rozhodl se však jinak. Projevil svoji milost. „Ani já tě neodsuzuji,“ prohlásil. „Jdi a už nehřeš!“ (v. 11)

Neodsuzovat, ale odpouštět

Proč Ježíš nevyužil tuto skvělou příležitost, kdy mohl ženě zdůraznit cosi velmi důležitého? A jestliže neodsoudil její jednání, znamená to, že ho Ježíš přehlédl?

Poté, co Adam a Eva propadli hříchu, skryli se. Hřích vyvolává strach a pocit zahanbení. A to vede k tomu, že máme snahu se skrývat. Není třeba, aby nás někdo na hříchy upozorňoval. Všichni o nich víme. Satan nás však má ve své moci. Žalobce nás odsuzuje. Nic víc není třeba.

Tato žena věděla o svém provinění. Svíral ji strach, pocit zahanbení a opuštěnosti. Dobře věděla, co to znamená skrývat se — skrývat se před Bohem, před blízkými lidmi, sama před sebou. Ježíšova slova odpuštění jí přinesla osvobození z pout strachu a hanby. Ten den k ní

Ježíš přišel s nabídkou milosti a svobody. A tuto svobodu mohla zakusit díky nepodmíněné lásce.

Jestliže bezhříšný Boží Syn mohl nabídnout odpuštění namísto odplaty, milost namísto zotuzení, neměli bychom i my jednat podobně?

V síle milosti se Ježíš snažil s touto ženou navázat vztah. Už se nemusela skrývat. Ježíš ji poté přivedl k tomu, aby ve svém životě zachovávala jeho slovo. Nabídl jí, že bude jejím Spasitelem, ale také jejím Pánem. Ano, jsme povoláni k tomu, abychom zachovávali jeho slovo. A děláme to proto, že jsme přijali a stále přijímáme lásku, která nikoho nezavrhne, a nikoli proto, že bychom si tuto lásku chtěli zasloužit.

Je to Kristova milost, co nám dává sílu k poslušnosti, a je to naše láska, nikoli naše odsuzování, co posiluje naše bratry a sestry v Kristu.

Praktický život

Jste připraveni pro tuto práci? Chcete se připojit k Bohu v jeho díle milosti? Chcete zneškodnit žalobce bratří tím, že se budete navzájem povzbuzovat? Je to velmi neobvyklá práce, to je zřejmé. K jejímu vykonávání jsme však dostali nástroje. A to tenkrát, když vítr smazal seznam našich hříchů napsaný prstem toho, kdo zná každou naši myšlenku, a přesto nás stále miluje.

Otázky k diskusi

1. Jaký postoj zaujal Ježíš k ženě přistižené při cizoložství?
2. Jak můžeme zvolit takový přístup, kdy nedeme odsuzovat, ale spíše odpouštět?
3. Znáte způsoby, jimiž bychom mohli posílit své bratry a sestry v Kristu, kteří se potýkají s problémy?

Bonita Joyner Shields pracuje v redakci časopisu Adventist Review.

Pátek

MILOST A CÍRKEV

Co se můžeme od Petra naučit

LARRY PITCHER

Většinou příliš nestojíme o slova chvály, již se nám tu a tam dostane od našich bratří a sester. Víme, že jsou nadnesená a nevystihují pravdivě naše schopnosti. Slova jako smělý, obdivuhodný či úctyhodný jsou v našem případě daleko od reality. Pisatelé evangelií je však používali. Při popisu Ježíšových neuvěřitelných činů museli sáhnout po výrazech, které patřily mezi významově nejsilnější. Při čtení evangelií nám neujde, jak velkou měli ke Kristu úctu.

Ježíšovy příběhy, zaznamenané evangelisty, ukazují, že Boží milost uvádí lásku v činnost. Boží milost je aktivní silou, která nás poutá k Ježíši, spojuje nás s Božím lidem, dává nám zaslíbené dary, umocňuje naše svědectví. Boží milost a láska vytváří společenství, ve kterém křesťané mohou žít a pracovat, a tak budovat nebeské království.

Společenství milosti

O tom, jak nás Boží milost poutá k Ježíši, se dozvídáme ze zkušeností, které Ježíš prožil s Petrem. Evangelista Jan píše o tom, jak Ježíš vyhledal Petra, který vedl velice činorodý život. Jako rybář se pohyboval ve světě zapáchajících ryb, rybářských bárek, divokých jezerních bouří, mezi muži s železnými svaly.

Když dva učedníci Jana Křtitele, Ondřej a Jan, zaslechli Janovu zmínku o „Beránku Božím“ (J 1,35), vzbudilo to v nich mimořádnou zvědavost, a odtud byl už jen krůček k tomu, aby tohoto Muže mohli poznat blíže.

Tehdy naplnila Boží láska Ondřejovo srdce. Přesvědčení, že našel Mesiáše, ho vedlo k tomu, aby stůj co stůj vyhledal svého bratra. Proto, aby v Petrovi probudil zájem setkat se s Ježíšem, použil překvapivou větu: „Nalezl jsem Mesiáše“ (J 1,41). Petr, byť v šoku, přece jen se zájmem a nadějí, že by snad jeho bratr

mohl mluvit pravdu, se nechal Ondřejem zavést k Ježíši.

Při jejich prvním setkání Ježíš dělá cosi významného. Dává Šimonovi nové jméno. Od nynějška ho už nebude nazývat „Šimon, syn Janův“, ale bude mu říkat Kéfas (skála), což se překládá Petr (viz J 1,42). Ježíš používá podmanivou sílu milosti, aby k sobě Petra „připoutal“. Vzniklé pouto se postupně upevní natolik, že se tento vychloubačný, výbušný a svalnatý rybář nakonec vzdá svých plánů a dá se do budování nebeského království.

Milost — zastavení první

Boží milost nás přivádí do společenství s Ježíšem. Aktivně vyhledává ty, kteří se utápějí v beznaději a jsou ztraceni a zavržení, a využívá všech dostupných prostředků k překonání jejich odmítavého postoje. Milost usiluje o to, aby se každý setkal s Ježíšem.

Když se tak stane, Ježíš těm, kdo se k jeho „společenství Boží milosti“ připojí, slibuje: „Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím: Tomu, kdo zvítězí, dám jíst ze skryté many; dám mu bílý kamének, a na tom kaménku je napsáno nové jméno, které nezná nikdo než ten, kdo je dostává.“ (Zj 2,17)

Není to úžasné? Tak jako Ježíš přejmenoval Petra, slibuje, že když k němu přijdeme, přejmenuje i nás. Slibuje, že nás připojí ke „společenství milosti“. A jakmile se jednou staneme jeho vlastnictvím, nikdo, ani žádná pozemská mocnost, vůbec nic nás nemůže z tohoto společenství vytrhnout.

Milost — zastavení druhé

Bůh nám ale nedovolí, abychom navěky spočinuli v pokojných vlnách milosti, již se nám od Ježíše dostává. Nepřeje si, abychom vyčkávali na chvíli, která by podle nás byla příhodná, ale vybízí nás, abychom se dali do budování Božího království v okamžiku, který za příhodný označí on. Vždyť ani Petra Ježíš nepovolal do služby pro své království v době, kdy by se Petr věnoval uctívání Boha, ale oslovil ho, když měl plné ruce práce (viz Mt 4,18). Nečekal na nějaký příhodnější okamžik. Vybídl ho, aby všeho nechal a stal se jeho učedníkem. Byla to

smělá a nečekaná výzva. Bylo to povolání milosti k činu.

Možná, že i vy uslyšíte Ježíšovo smělé vyzvání k aktivitě. A zřejmě také budete mít hodně práce. Řeknete si: Starám se o děti, chodím do zaměstnání, mám rodinu, příbuzné, přátele — víc už rozhodně nestihnu. I přesto vás milost vybízí, abyste pro Ježíše udělali něco významného.

Vezměte si poučení z Petrova života: zanechte všeho, co děláte, a okamžitě odpovězte na Ježíšovo milostivé a smělé pozvání. Udělejte to, i když se vám bude zdát, že je to ta nejméně vhodná doba. Protože pro Boží plány rozhodně vhodná je. Odpovíte-li totiž na Ježíšovo pozvání kladně, připojíte se ke společenství těch, kdo Kristu řekli: „Ano, Pane, se mnou můžeš počítat!“

Všimněte si, jak Ellen Whiteová popsala chvíli, v níž Ježíš udělil učedníkům moc ke službě:

„Když Ježíš předal učedníkům své rady, shromáždil je kolem sebe, poklekl, vložil ruce na jejich hlavy a modlitbou je oddělil pro práci ve svém svatém díle. Tak byli učedníci ustanoveni pro službu evangelia.“¹

Milost — zastavení třetí

Tímto významným činem Ježíš naznačil, jak je důležité, aby jeho učedníci byli jako skupina jednotní. Ježíš byl jejich vůdcem. Nikdo z nich nebyl při plnění svěřeného úkolu sám. Ježíš z nich udělal spolupracovníky — skupinu, jež měla za úkol hlásat evangelium.

„Kristus vyslal učedníky hlásat evangelium ne po jednom, ale ve dvojicích, aby mohli společně šířit pravdu. Ježíš věděl, že tato taktika přinese mnohem více užítku, než kdyby pracovali samostatně. Práce ve dvojicích je výhodná proto, že jeden druhého může povzbuzovat, mohou se radit a studovat společně Bibli.“²

Milost — zastavení čtvrté

Boží milost nám ve chvílích životních krizí poskytuje útěchu a nabízí uzdravení, lásku a jistotu, naději a sílu. Vzpomeňte si na Ježíšova slova: „A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku“ (Mt 28,20) a „Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu“ (Žd 13,5).

Milost ale není kouzelný prostředek k zahnání všech životních tragédií a bouří, které na Boží lid čekají. Ty zaručeně přijdou. Ekonomická krize vás může připravit o důchod. Nepřítel jménem „rakovina“ se může znenadání objevit a vzít život někomu z vašich blízkých. Firma, v níž pracujete, vás může kvůli snižování počtu zaměstnanců nečekaně propustit. Neposlušné dítě vám může zlomit srdce.

Fakt, že patříme do společenství Boží milosti neznamená, že by nás nemohla potkat tragédie. Avšak když bouře vrcholí a my si myslíme, že již podlehneme, objeví se Boží milost. Vzhládněme k nebi! Ježíš je v té bouři s námi a nabízí nám pomoc.

Pokud procházíte bouří právě dnes, poslouchejte, co vám Ježíš skrze proroka Izajáše říká: „Nyní toto praví Hospodin, tvůj stvořitel, Jákože, tvůrce tvůj, Izraeli: ‚Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí. Neboť já Hospodin jsem tvůj Bůh, Svatý Izraele, tvůj spasitel. Jako výkupné jsem dal za tebe Egypt, Kúš a Sebu dal jsem místo tebe.‘“ (Iz 43,1-3)

Milost — zastavení páté a poslední

Nyní zaměříme svoji pozornost na Petrovu poslední zkušenost s Ježíšovou láskou a milostí, která ho zařadila do společenství těch, jimž bylo odpuštěno. Před Ježíšovým ukřižováním Petr přísahal, že jej neopustí, ani kdyby ho to mělo stát život. Poté ale Petr selhal — velmi selhal. A to ho zdrtilo a zostudilo.

Jedné noci po Ježíšově vzkříšení Petr navrhl učedníkům, aby šli opět chytat ryby. Té noci však nic nechytali.

Pak ale přišel Ježíš a jejich sítě naplnil rybami. Také jim připravil snídani. Mlčky a v posvátné hrůze si Petr uvědomil, že mu Ježíš již podruhé zajistil tučný úlovek. „Co asi udělá teď?“ ptal se Petr sám sebe.

Nemusel dlouho čekat. „Petře, miluješ mě?“ V přítomnosti přátel se na Petrovu adresu snesla triáda otázek, které sebejistého učedníka mocně zasáhly, odhalily jeho pýchu, zničily jeho okázalost a zlomily mu srdce. Před zraky svých

přátel Petr odevzdal své srdce Ježíši. „Pane, ty víš všechno, ty víš také, že tě mám rád.“ Třikrát jej Petr zapřel a třikrát se ho Ježíš zeptal: „Miluješ mě?“

Ježíš prokázal Petrovi lásku a milost. A právě díky tomu se Petr a jeho přátelé naučili přistupovat k hříšníkům s trpělivostí, porozuměním a láskou. Přestože Petr svého Pána zapřel, ve své lásce a milosti mu Bůh před zraky ostatních učedníků vrátil místo, které původně mezi svými druhy zaujímal.

Petrova zkušenost nám dává několik nadčasových lekcí: Za prvé, Boží milost nás vede ke Kristu. Za druhé, poutá naše nesourodé životy v celek — v Boží společenství, jež má jednotný cíl. Za třetí, Ježíšova milost nás vede ke službě a stává se náplní i mocí našeho svědectví. Za čtvrté, milost nás uzdravuje a pomáhá padlým připojit se ke Kristovu společenství. Za páté, Boží milost dělá z hříšníků — jako jsem já nebo vy — svaté, kteří s láskou chtějí sloužit Kristu.

1 Ellen G. Whiteová, Touha věků, str. 186.

2 Ellen G. Whiteová, Review and Herald, 4. 6. 1893.

Otázky ke sdílení

1. Jakým způsobem Boží milost spojuje hříšné?
2. Co se můžeme z Petrova života naučit o lásce a milosti?
3. Vysvětlí, co znamená obrat „volání Boží milosti ke službě“?

*Larry Pitcher je předsedou
Christian Records Services International
se sídlem v Lincoln, Nebraska.*

Sobota

MILOST A VÍRA

Přijmout je a pochopit, odkud pramení, znamená stát se mocí nadaným prostředníkem spásy

ELLEN G. WHITEOVÁ

Kristus svoji milost a spravedlnost nabízí lidem zdarma. Apoštol Pavel, inspirován Duchem svatým, to vyjádřil následovně: „Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, již si nás zamiloval, probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtvi pro své hříchy. Milostí jste spaseni! Spolu s ním nás vzkřísil a spolu s ním uvedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši, aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši. Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit.“ (Ef 2,4-9)

Skutečnost, že nám Kristova spravedlnost není připočtena na základě našich zásluh, ale že ji dostáváme nezaslouženě jako Boží dar, má nesmírnou hodnotu. Nepřítel Boha i člověka si nepřeje, aby tento fakt vyšel najevo, neboť ví, že by tím nad lidmi ztratil svoji moc. Ze všech sil se snaží udržet lidskou mysl pod svojí kontrolou, protože jedině tak může ty, kdo o sobě tvrdí, že jsou děti Boží, svádět k hříchu. Lidé by proto měli pěstovat jednoduchou víru, která spoléhá na Boží slovo. Měli by plně důvěřovat Boží moci, neboť jen na ní závisí spasení: „Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit.“ (Ef 2,8.9) Všichni, kdo věří, že jim Bůh v Kristu odpustil hříchy, by neměli ani ve chvíli, kdy prochází pokušením, polevit v „dobrém boji víry“, ale jejich víra by měla trvale růst až do bodu, kdy budou jak svým životem, tak svými slovy vyjadřovat: „krev Ježíše, jeho Syna, nás očisťuje od každého hříchu“ (1 J 1,7).

Věřit znamená důvěřovat Bohu — spoléhat se na to, že nás miluje a ví nejlépe, co je pro nás

dobré. Díky tomu jsme pak schopni jednat ne podle naší, nýbrž podle vůle Boží: místo naší nevědomosti si zvolit Boží moudrost; místo naší slabosti jeho sílu; místo naší hříšnosti jeho bezhříšnost. Náš život, naše já, je cele jeho vlastnictvím; ve víře si uvědomujeme, že on je náš Pán, a s vírou přijímáme jeho požehnání. Zjišťujeme, že základ úspěšného života tvoří pravda, poctivost a čistota — hodnoty, které do svého života uvádíme právě vírou. Všechny pozitivní podněty a touhy k nám přicházejí od Boha a prostřednictvím víry získáváme život, který se neustále vyvíjí a stává se plnohodnotnějším.

Uplatňování víry v životě je velmi prosté, stačí jen naplnit podmínky všech Božích zaslíbení. Pokud jsme ochotní podřídit se Boží vůli, veškerá jeho moc a síla je nám k dispozici. V každém zaslíbení je zároveň obsaženo i jeho naplnění. Boží slovo je „semeno“, a tak jako s jistotou víme, že z žaludu vyroste dub, můžeme se spolehnout na to, že každé zaslíbení je zárodkem Božího daru. Pokud přijmeme zaslíbení, přijali jsme spolu s ním i dar.

Také víra, již Boží dary přijímáme, je dar, který dostává v určité míře každý člověk a jenž roste nebo odumírá podle toho, do jaké míry Božím slovem žijeme a spoléháme na ně. Chceme-li tedy naši víru posílit, musíme být v těsném kontaktu s Písmem svatým.

Ti, kdo uvěřili

Nezřídka se stávalo, že ti, kdo spoléhali na Boží slovo, ačkoli sami byli bezmocní, dokázali odolat mocným tohoto světa: Enoch, muž čistého srdce, který žil svatým životem, věřil tak pevně, že napomohl tomu, aby spravedlnost zvítězila nad posměchem a úpadkem tehdejší společnosti; Noe a jeho rodina dokázali ve víře čelit fyzicky silným, inteligentním a morálně narušeným lidem své doby; děti Izraele, bezmocný a vyděšený zástup otroků, obstály u Rudého moře proti armádě nejmocnějšího národa světa; David, mladý pastýř, s vírou v Boží slib, že se stane králem, čelil Saulovi, vládnoucímu izraelskému panovníkovi, který se snažil ze všech sil upevnit svoji moc; Sadrach a jeho přátelé vyvázli z plamenů sálající pece, do níž je nechal

vhodit Nebúkadnesar, vládce Babylona; Daniel bez úhony přečkal noc v jámě liové, kde se ocitl pro intriky jeho vysoce postavených nepřátel; Ježíš ve chvíli svého ukřižování obstál vírou proti kněžím a vůdcům židovského národa, kteří měli oporu dokonce i v římském vládcu; apoštol Pavel uvězněný v cele smrti dokázal čelit Neronovi.

Takovéto a jim podobné případy se nevyskytují jen na stránkách Bible, ale setkáváme se s nimi v každé etapě lidských dějin: Valdenští a Hugeni, Viklef a Hus, Jeroným a Luther, Tyn-dale a Knox, Zinzendorf a Wesley a nespočetné zástupy dalších, kteří v moci Božího slova obstáli proti těm, kteří stáli na straně zla.

To oni jsou opravdovými šlechtici světa, pravyým královským rodem.

Protože plán spásy je od začátku do konce darem milosti, měl by být i jako dar předáván dál. Obětavost, jež nás vykoupila, by měla přebývat v srdcích všech, kdo mají na tomto nebeském daru podíl. Apoštol Petr říká: „Každý ať slouží druhým tím darem milosti, který přijal; tak budete dobrými správci milosti Boží v její rozmanitosti.“ (1Pt 4,10) Ježíš, když posílal své služebníky do okolních měst, řekl: „...zadarmo jste dostali, zadarmo dejte“ (Mt 4,10). Ten, kdo se ztotožnil s Kristem, nebude pěstovat sobectví ani pocit výlučnosti. Ten, kdo pije z pramene živé vody, zjišťuje, že se v něm stává „pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému“ (J 4,14). Kristova láska z něj vytéká jako horská bystřina, u níž se každý může občerstvit a která ty, kdo směřují k zahynutí, mění na lidi lačnící po vodě života. Apoštol Pavel je příkladem člověka, kterého k jeho činorodé službě vedla Kristova láska a obětavost. Říká, že se cítí být „dlužníkem Řeků i barbarů, vzdělaných i nevzdělaných“ (Ř 1,14); „...mně, daleko nejmenšímu ze všech bratří, byla dána ta milost, abych pohanům zvěstoval nevystižitelné Kristovo bohatství...“ (Ef 3,8).

Náš Pán založil církve proto, aby ve světě ztělesňovala plnost Kristova bohatství. Dary, jimiž nás nepřetržitě zahrnuje, by měly sloužit k představení Kristovy lásky a dobrosrdečnosti druhým lidem. Přeje si, aby církve ve chvíli, kdy je celé nebe na nohou a jeho poslové se snaží dokončit dílo spásy, s ním také spolupracova-

la. Jsme přece součástí jeho těla, které on jako hlava řídí. Ve své nekonečné milosti sám napomáhá proměně lidských srdcí, jež je natolik ohromující, že nad ní žasnou i andělé. Nezištná láska, jejímž nositelem je náš Pán, se zrcadlí v charakterech a životech jeho pravých následovníků. Ježíš očekává, že se lidé ještě během svého života na zemi stanou nositeli jeho bezhříšné přirozenosti, aby nejen mohli odrážet jeho slávu a chválit jí Boha, ale aby nebeským světlem osvěcovali temnotu planety Země. Tím se naplní Kristova slova: „Vy jste světlo světa“ (Mt 5,14).

Bůh nerozděluje lidi podle národnosti, rasy či sociálního zařazení. On je Stvořitel všech lidí. Prostřednictvím aktu stvoření i spasení jsme všichni jedna rodina. Kristus přišel zbořit každou zeď a otevřít všechna oddělení svatyně, aby měl každý člověk volný přístup k Bohu. Jeho láska je natolik mocná, že dokáže proniknout kamkoli. Dokáže vysvobodit ze satanova vlivu všechny, kdo se chytli do sítí jeho svodu, a přivést je k Božímu trůnu, nad nímž se klene duha smlouvy. V Kristu již neexistují rozdíly mezi Židy a Řeky, otroky a otrokáři. Všichni jsou si díky jeho oběti blízcí.

Základ evangelia

Boží milost tvoří základ evangelia. V ní spatřujeme Boží lásku — lásku, díky níž mohou být padlí lidé skrze Krista spaseni a v jednotě mohou spolupracovat s Boží mocí. Miloval nás ne proto, že bychom my nejprve milovali jej, ale zemřel za nás, když jsme ještě byli hříšní. Nechová se k nám tak, jak bychom zasluhovali. Přestože si naše hříchy zasluhují odsouzení, on nás neodsuzuje. Má trpělivost s našimi slabostmi a nevědomostmi, nevděčností a tvrdohlavostí; přehlíží naši ztracenost, tvrdost našich srdcí, promíjí nám, že zanedbáváme studium Božího slova, a nepřetržitě nám nabízí svoji pomoc.

Jakou nevyčíslitelnou cenu musel Otec se Synem zaplatit, aby pro nás získali onen překrásný a milosrdný dar, jímž je naše spása! Kristus opustil své vysoké postavení u nebeského dvora, odložil svůj královský šat a korunu, zahalil svoji božskost lidskostí a sestoupil na naši zem, aby mohl přebývat mezi námi a darovat

nám své vítězství. Za Adamovo přestoupení zaplatil svým životem. Díky této nezměrné ceně vynikla Boží láska a dobrota ještě víc než při stvoření. „A kde se rozmohl hřích, tam se ještě mnohem více rozhojnila milost...“ (Ř 5,20)

Bůh Otec skrze Ježíše Krista neustále zve všechny padlé a zbloudilé. Přijme všechny a všichni jsou vítáni. Těší jej odpouštět i těm největším hříšníkům. Získá zpět kořist mocných, osvobodí uvězněné, vytrhne své věrné ze zkoušky, nabídne bohatství své milosti těm nejbídnějším a pozvedne ty, jejichž duši zničil hřích.

Ten, který sám sebe obětoval, aby druhé přivedl k Bohu, projevuje láskyplný zájem o každého člověka. S láskou, s níž pastýř pečuje o své ovce, se stará o všechny hříšné a bezmocné, kteří podlehli satanovu svodu a směřují do zatracení.

Náš Spasitel nám dal příklad, jak máme sloužit těm, kdo jsou pokoušeni a kdo chybují. Měli bychom k nim přistupovat se stejným zájmem, citem a trpělivostí, s jakým on přistupoval k nám. Prikazuje nám: „...jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem“ (J 13,34). Pokud je v nás Kristus, dokážeme projevovat nesobeckou lásku všem, s nimiž se setkáme. Vidíme-li někoho, kdo potřebuje naši pomoc či lásku, neměli bychom se ptát „Je mé lásky a pomoci hoděn?“ ale „Jak mu mohu pomoci?“

Ježíšův život, jeho něha, s níž pronikal do citů utlačovaných, jeho radost z těch, kdo našli zalíbení v Boží lásce, nikdy nepřestane měnit charaktery všech, kdo jej upřímně následují. Učí se od něj, a proto dokážou ne z donucení, nýbrž svobodně projevovat soucit; prostřednictvím vlídných slov a činů upravují cestu spásy, aby byla schůdná i pro ty nejvyčerpanější. Prostřednictvím Boží milosti, která se zrcadlí v lidském soucitu a lásce, může být mnoho zdánlivě nepřekonatelných překážek zdárně odstraněno. Sebezapření se stává zákonem života.

To, co určuje míru našeho vlivu na životy druhých, je kvalita našeho charakteru a hloubka osobní zkušenosti. Abychom totiž byli schopni přesvědčit druhé o moci Kristovy milosti, musíme nejprve zakusit její účinky ve svém srdci

a životě. Evangelium, jímž chceme zachránit druhé, musí být evangeliem, jímž jsme sami zachráněni. Jedině skrze naši živou víru v Krista jako osobního Spasitele je možné mít vliv na svět plný skepse. Chceme-li vytáhnout hříšné z dravého toku, musí nejprve naše nohy pevně stát na skále, již je Ježíš Kristus.

Vizitkou křesťanů není nějaké vnější znamení, není jí kříž či koruna, nýbrž je jí takové jednání, které druhým názorně představuje jednotu mezi člověkem a Bohem. Jedině milost působící viditelnou proměnu charakterů může nevěřící přesvědčit o tom, že Bůh poslal svého Syna na svět, aby jej spasil. Žádná jiná síla, jež na člověka působí, nemá větší moc druhé proměnit než nesobecký život. Nejpádňším argumentem na obhajobu pravdivosti evangelia je milující a láskyplný křesťan.

Každému, kdo má účast na jeho milosti, udílí Bůh speciální úkol ve prospěch druhých, a těm, kdo jej přijmou, dává k dispozici plnost své milosti. Tuto lásku, již jsme od něj získali, máme předávat druhým. Čím víc jeho život poznáváme, čím více o něm mluvíme, tím jasněji jej vidíme; čím více jeho milost využíváme a přijímáme požehnání, jež nám nabízí, tím více můžeme získat prostředků k pomoci druhým. Naše slova a činy podpoří to, co je pro náš svět dobré, a odhalí pravou povahu zla.

Přednáška od Ellen G. Whiteové byla převzata z Advent Review a Sabbath Herald, vydaného 24. 12. 1908, a Signs of the Times z 12. 8. 1908.

Otázky k diskusi

1. Proč si satan nepřeje, aby vyšlo najevo, že Kristus svoji spravedlnost nabízí lidem zdarma?
2. Jaké vlastnosti by měli mít ti, kdo usilují o záchranu druhých? Co by je především mělo ke službě motivovat?
3. Co je nejpřesvědčivějším důkazem o pravdivosti evangelia pro nevěřící? Jak o evangelii svědčíš ty?

*Ellen G. Whiteová patří k průkopníkům
Církve adventistů sedmého dne.*

ÚŽASNÉ ZASLÍBENÍ

Přednášky modlitebního týdne 2003

Vydal Advent-Orion s.r.o.,

Roztocká 5, Praha 6

Vydání první, Praha 2003

Vytiskla tiskárna HOPE

ISBN 80-7172-685-0